

23. Enimvero sicut sol igneus vibrat in taram radios, quorum luce & splendore ad se rapit homines : sic mulier radios suorum oculorum vibrat, quibus tot amoris jaculatur sagittas, quot jactus emitit. Unde Parcimia fates edocens quantum teneatur homo mulieris improba vitare commercium, *Proverb.* cap. 6. vers. 25. inquit : *Nec capiaris nutibus illius. Xantes Pagninus legit, ad radios alludens Solis : Et non capiat te splendoribus suis.* Exponit amplius Syriaica : *Ne sis præda venationis oculorum ejus. & palpebris suis captivum te faciat.* Itaque nutus, iactusque palpebarum impudicæ feminæ sunt totidem sagittæ, quibus aspicientes transfiguntur, & intuentes usque ad mortem spiritus penetrantur & perfodiuntur : solo aspectu ligant, intuitu solo captivant invictos feminæ. *Oculus meretricis, laqueus amatoris est*, aiebat Ambrosius *tomo 4. lib. 1. de Pænit. cap. 14. in principio.* Est etiam igneum telum, quo vel strenuus bella-
- tor accenditur. Hinc Tibullus *libro 2. elegia 4.* canit.
- Vixio io, removet sara puella faces.*
- Nec solum faces, & ardentes tæda erant per pulchræ puellæ palpebræ & oculi, sed etiam admodum ad ictus cuspidata tela : nam *fux*, etiam genus fortissimi ac sexissimi telicest ex Gellio *lib. 10. cap. 25.* Faces enim, & Falces, affines sunt voces. Idcirco Virgilius *Georgicor. 3. numero 215. & 216.* canebat :
- Vixque videndo*
- Femina, &c.*
- Hoc igneuri, aut hoc prælio vinci timebat Alexander, nolens filias videre Darii, aut ab eisdem videri, dicens : *Nou committam, ut cum viros viceim, à mulieribus vincar.* Plutarchus in *Alex. Lege*, obsecro, D. Basilium Magnum *super caput 3. Isaia*, loquentem de feminis impudicis, de earum aspectu, deque nutibus oculorum mulieris procacis, proprietates Basiliæ, noxi animalculi referentis, &c.



## S E R M O Q U I N T U S.

A versu 17. usque ad 20. inclusivè, libri *Judicum*, cap. 4.

*Sisara autem fugiens pervenit ad tentorium Jabel uxor  
Haber Cinai, &c.*

Sermo iste ad litteram comprehendit sacri contextus numeros, seu versiculos quatuor, sicut & cæteri : quos primum expedit Ecclesiastæ exponere secundum historiæ seriem, præteritis narrationibus præsentem adjungendo litteræ explanationem, ornatam litteris humanis, sive divinis. Verum pro invocatione Deiparæ deservient Panegyricæ illustrationes spectantes præsentis partem historiæ: exempli gratiâ Illustratio XX. de clausura Mariæ, quæ exire in publicum non abhorruit, ut in nostrum auxilium deciperet, debellaretque Zabulon. Sanè quæ janitrix cœli est, ex Illustratione XXII. nobis nunc dicendi januam aperiet per gratiam, eam salutando Cælicolæ verbis, *Ave Maria.*

### S. I.

Securior accurrit peccator ad Sanctum, quem sibi agnoscit fuisse in passionibus & defectibus similem.

- I. **S**ISARA autem fugiens pervenit ad tentorium Jabel, &c. *Judicum 4. vers. 17.* Et cur non apponitur in contextu, ad tentorium Haber Cinai, quandoquidem vir

domus & familiæ totius caput censemur? Si Haber ab adolescētia vir probus fuerat, verum timens & honorans Deum, more Cinæorum, et si Israëlite non esset; & Jabel ejus uxor gentilis, idolis quondam deserviens, et si jam Hebræorum cultu religiosa & clara: ecce Sisara Israëlis hostis, non refertur fugiente ad celebrem virum religiosum, sed ad feminam gentilio criminis defecdatam? Occurrit dubio Stephanus Cantuariensis apud Galfridum

ruit ut infrà ostendemus. Videbis *ad Hebreos cap. 4. vers. 15.*

Ad hunc supremum medicum infirma illa mulier, quæ erat in civitate peccatrix, involat dolore criminum saucia : nec aliam opportunitatem ad misericordiam consequendam expectat, quam convivium & mensam, in qua Christus cum peccatoribus manducabat. Et cur Magdalena, *Luca cap. 7.* proclivem ad peccatoribus miserendum, inter convivantes Pharisæos & peccatores divinam reputat Majestatem; non verò cum Christus inter humiles & electos benigna humilitate sedebat? Quare tunc peccatrix femina spe venia roboratur, cum cognoscit Christum inter superbos conversari scelestos: *Ut cognovit quod accubuerit* (scilicet Christus,) *in domo Pharisæi, &c. Luca 7. vers. 37.*

Erat recumbens Jesus cum superbis & peccatoribus eum ad epulas corporis invitabitibus, ut piissimus medicus similes lacraretur infirmos: nec propter calumiam illam Pharisæorum, *Matthæi capite 9. vers. 11.* relatam: *Quare cum publicanis & peccatoribus manducat Magister uester?* Christus impiorum ac superbiorum consortium in conuinio abhorret, ut inter materiales epulas expiscetur homines ad cœlestia, ubi æternum erit convivium satietatis in gloria perpetua. Occasionem hanc, in qua Christus peccatores excipit, & in qua non solum notâ peccatoris multatur ab impiis, sed etiam unâ cum ipsis recumbit, sedet, atque simul conjacet prostratis in mensa. felicit pœnitens Magdalena, prudenter æstimans Christum cum peccatoribus reclinatum, immò etiam notâ peccatoris multatum, benignorem, proclivioremque ad peccatrixis veniam, se esse feliciter reperturam. Subolent mihi quod meditor verba Chrysologii sermone 93. littera G, ibi : *Non adstantem, non ad sedentem audet venire peccatrix.* Deus cum stat, corripit; cum sedet, judicat; prostratis conjacet, cum decumbit. Profectò peccatrice Magdalena prostratam ad misericordiam excipiet Christus cum prostratur, peccatoris personam agens: peccatoris multâ se in honori permittit, ut peccatores ad veniam in misericordia & pietate lucretur. Tunc igitur cum Christus nostra videtur portare delicta, tunc cum personam peccatoris eum agere jam videamus, confidenter ipsius præsentiam adire opus

opus peccantibus nobis erit. *Mysticè dicit potest, quod ipse Christus* (inquit exaggeratione pia) S. N. Bernardinus *tomo 2. scr. 56. fer. 6. in Paracoeve, art. 2. rat. 6. cap. 3.*) est ille magnus peccator, & paenitentia pro omnibus, & in omnibus, &c. Ergo paenitentiam agentes peccatores, dum veniam de delictis consequendam exoptant, ad Christum ut paenitentiam recurrent; quia miseria fratris peccantis verius à misero corde sentitur, ut ait D. Bernardus *tract. de gradib. humilitatis.*

*Actorum capite 9. dum iacet Saulus spirans minas in discipulos Domini, & pergeret in Damascum, fulmine cælestis claritatis circumfusus ab equo repente cecidit, & apertis oculis nil videbat. Anania igitur viro intra civitatis mœnia commoranti, ibid. vers. 11. Dominus suggirerit ut querat Saulum: Quere in domo Iude Saulum, &c. Judas iste in cuius domo obsecratus jacebat Saulus, hospes Sauli erat, vir probus, & propheta, sanctus & contemplationi divinae assidue deditus: quem fratrem illius Josephi justi, seu Barsabæ, *Actorum capite 1. vers. 23.* nonnulli autem extitisse. Videsis circa dicta Dionysium Rickenlium, Lorinum, Iacobum Tirinum, Petrum Comestorem, & alios ad capita 9. & 15. *Actuum Apostolorum.* Nihi lominus etiamsi Saulus in domo Iuda viri contemplati & Christiano insigniti nomine, & jam diu in Iesu schola & doctrina versati haberet hospitium; huic tamen non committit Dominus Sauli Baptismum, seu instructionem ad Christi lavacrum suscipiendum, sed *Ananiam.* Enimvero de Anania isto variè Authores sentiunt: credunt enim aliqui, eum ex 72. discipulis unum fuisse, alii eum Presbyterum, alii Diaconum, alii postea Damasci Episcopum factum edocent. Quidquid sit de illo adstruendum id pro nostro lemitate fuliendo memorari oportet, quod Lyranus noster in littera capituli 9. *Actorum adnotat;* ait enim ibi: *Ananias de Iudaismo ad Christum conversus fuerat.* Innuens forsitan, præfati viri *Ananiam conversionem ad Christianismum recenter, pauloque antea fuisse factam.* Sin autem, sufficit nobis Lyrani nostri adnotatio pro *Ananiam*, quam neutiquam de Barsaba Iudâ facit. Congruum enim erat, Saulum de Iudaismo denud per Christum conversum, ad Crucifixi*

scholam suscipi, instrui & baptizari à viro illo in eadem experto functione, ac recenter è Iudaismo converso discipulo: ut sic compatiens, & Saulo similis in erroribus, charius benigniusque eum susciperet ad lavacrum.

Audivisti Semei veniam cum Miphboseth precantem à Davide graviter offendendo Rege, libro 2. Regum, capite 19. vers. 19. & 20. hisce verbis: Ne reputes mihi, Domine mi (ait Semei ad Davidem) iniuriam, neque memineris iniuriam servii tui, &c. Agnosco enim servus tuus peccatum meum, &c. Et cur sic intempestivè Semei Iordanem irrumperet, festinans occurrit in itinere Regi, ut veniam postulet de commissis; non autem expectat tempus opportunum in Regis Aula, ut indulgentiam suorum criminum consequatur? Sanè noverat Semei Davidis delicta in adulterio, & Uriæ homicidio; nam illa ei, Regi scilicet, objecit cum malediceret, & diris exagitaret convitiis, voce illa נִמְרָא, *Nimreah*, ex libro 3. Regum, cap. 2. vers. 8. & Divo Hieronymo de Questionibus Hebraicis. Achrosticis enim illis litteris, præcipue Nun, & Resch, contumeliam ex defectibus & peccatis Regis eruta cladebantur: quia in littera Nun, initiali, vox נַעֲמָה, *Noeph* exprimit adulterum; in Resch autem, aliis omissis, intelligitur נַעֲמָה *Rosach*, quæ homicidiam sonat. At omnia ista commissa à Davide, & ei à Domino condonata vocibus illis Psalmi 50. Dele iniuriam meam, &c. Quoniam iniuriam meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper, benè Semei agnoscens; simili paenitentis oratione, *Iniuriam & peccatum meum agnoso*, &c. ad Regem peccatorem, & jam paenitentem recurrit, ut à viro justo & misericorde, piè ac clementer veniam consequatur, ea similitudine, qua & ipse Rex antea homicida, adulter & mœchus meruerat indulgentiam consequi à Domino in confessione flagitii. Sciebat enim Semei, gravius delinquisse Regem in Deum & proximum, quā ipse dum convitiis offenderat sanctum virum. Sribit enim D. Ambrosius *apolog. 2. David. cap. 2.* hæc: *Unusquisque de alio judicaturus, de se ipso prius judicet, ne minora in alio errata condemnnet, cum ipse graviora commiserit.*

Vix suos Dominus ore Psalmistæ excelsa

6.

Iesus Ierosolymis, & venisset Bethphage ad montem Oliveti, misit duos discipulos, dicens eis: *Ite in castellum, quod contra vos est, & statim invenietis asnam alligatam, & pullum cum ea: solvite mihi.* Ita Matthæi cap. 21. vers. 1. & 2. Quinam fuerint hi duo discipuli, merito cuncti dubitant Doctores; non enim eorum nomina expressit Evangeligraphus. Inter alios Origenes *homil. 14. in Matth. 21.* & Theophylactus *ibidem*, figuratè & mysticè per duos illos discipulos missos, intelligent D. Petrum, & D. Paulum, etiam tunc Paulus nondum Apostolus, sed puerulus Iudeus adhuc esset; quia juxta allegoriam & mysticum sensum, asina illa alligata cum pullo, genus erat humanum (ex Iudeis & Gentibus,) peccatorum vinculis detentum: idcirco ejus solutionem non aliis committit Dominus nisi his, qui aliquando etiam catenis peccatorum fuerant religati, ut unus Petrus negatione trina, & unus Paulus saevissima Christiani nominis persecutio ligati fuere. Itaque Theophylactus sic fatur: *Ligati erant asna & pullus catenis suorum peccatorum.* Duo missi sunt ad solvendum, Paulus quidem ad Gentes, Petrus vero in circumcisionem, hoc est ad Iudeos. Paulus, quondam Saulus, Ecclesia inimicus, & Christiani nominis saevissimus hostis, solitus per Dei gratiam à vinculis delictorum; & Petrus etiam trina Christi negatione fedatus, sed jam divina commiseratione, ob paenitentiam à triplici funiculo solitus, dispositione cælesti ad solutionem asinæ & pulli, peccatorum scilicet, ex Gentibus & Iudeis eliguntur, ut citius liberali clementia absolvant homines vinculis detentos criminum, qui quondam eidem funiculis miserè tenebantur oppressi. Securior enim ibit peccator pro absolutione obtinenda ad Sanctum, quem quondam sibi similem fuisse in reatibus credit, & quem absolutum jam divinâ clementiâ esse præscivit.

## §. II.

Onerosum nimis tributum pacem violat, subditorum animum exacerbat: non fulcit, sed evexit Imperium.

Erat enim pax inter Iabin regem Azor, & dominum Haber Cinai. Iudicium ca-

MM pice

R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

7.